

Remiss: Mat- och måltidsplan för Lunds kommun

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden beslutar

att lämna yttrande över remissen enligt vad som framgår av barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott har skickat förslag till ny Mat- och måltidsplan på remiss för yttrande till samtliga nämnder och styrelser i kommunen. Den nuvarande kostpolicyn har i revideringen justerats i såväl innehåll som form och gjorts om från policy till en plan med tillhörande åtgärder som tydligt kopplats samman med Lunds kommuns policy för hållbar utveckling och underliggande program.

Inom ramen för framtagandet av remissvaret har barn- och skolförvaltningen inhämtat synpunkter från representanter inom förskolans måltidsverksamhet samt elever inom grundskolan.

Av barn- och skolförvaltningens yttrande framgår sammanfattningsvis att barn- och skolförvaltningen instämmer med ambitionen och intentionerna med den nya mat- och måltidsplanen. Barn- och skolförvaltningen föreslår dock att antalet åtgärder bör minska alternativt kombineras i syfte att minska detaljeringsgraden och göra det mer lätthanterligt för verksamheterna att optimera den samlade utvecklingen av verksamheten.

Underlag för beslutet

- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-05-12
Remiss: Mat- och måltidsplan för Lunds kommun
- Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-02-14 § 41 med tillhörande remisshandlingar

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

Ärendet

Bakgrund

Barn- och skolnämnden har av kommunstyrelsens arbetsutskott blivit ombedd att lämna ett yttrande över förslag till Mat- och måltidsplan för Lunds kommun. Kommunstyrelsens arbetsutskott informerades om det framtagna förslaget till ny Mat- och måltidsplan vid sitt sammanträde den 31 januari 2021.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 februari 2022, § 41, att skicka förslag till mat- och måltidsplan för Lunds kommun på remiss till samtliga nämnder och styrelser i kommunen.

Arbetsutskottet uppmanade samtidigt samtliga nämnder och styrelser att, inom ramen för arbetet med framtagande av remissvar, inhämta synpunkter från sina respektive målgrupper.

Förslag till Mat- och måltidsplan är en revidering av gällande Kostpolicy för Lunds kommun (antagen av kommunfullmäktige år 2014). I enlighet med Program för styrning har policyn omarbetats till en plan. Mat- och måltidsplanen ska omsätta inriktningen i Program för social hållbarhet och Program för ekologisk hållbarhet (LundaEko) till åtgärder.

Mat- och måltidsplanen syftar till att tydliggöra hur kommunen ska arbeta med mat och måltider. Förslaget tar sin utgångspunkt i Livsmedelsverkets måltidsmodell och de sex områden som ger ett helhetsperspektiv på bra måltider: god, integrerad, trivsamt, miljösmart, näringsriktig och säker.

Uppföljning av mat- och måltidsplanen sker årligen inom ramen för hållbarhetsredovisningen och gäller till och med år 2025 och ska revideras under varje mandatperiod. Den föreslagna Mat- och måltidsplanen kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet med efterföljande riktlinjer för barn- och skolnämndens måltidsverksamhet.

Barn och skolnämndens måltidsverksamhet

Måltiderna och måltidsverksamheten är en central del i samtliga skolformer, men en särskilt central del av förskolans undervisning och barnens utbildning i förskolan. Barn- och skolnämnden utför i dagsläget måltidsverksamheten i samtliga förskolor samt i drygt 20 grundskolekök. Resterande av grundskoleköken bedrivs av servicenämnden. Kommunstyrelsen fattade dock beslut i mars 2022 om att införa ett mer samlat huvudmannaskap hos servicenämnden för kommunens måltidsorganisation avseende samtliga kommunens måltidsverksamheter i grundskola, grundsärskola och gymnasium, med undantag för Byskolan. Den måltidsverksamhet i grundskola

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

och grundsärskola som barn- och skolnämnden bedriver i egen regi, med undantag för Byskolan, övergår till servicenämnden från och med den 1 januari 2023.

Åtgärderna i mat- och måltidsplanen kräver att en relativt omfattande överbyggnad inom barn- och skolförvaltningen kommer på plats för att kunna säkerställa rollen som beställar- och utförarorganisation samt för att kunna organisera och samordna en kvalitativ uppföljning av måltidsverksamheten för nämndens samtliga 115 enheter så att den blir representativ. En sådan överbyggnad finns i dagsläget inte inkluderat i nuvarande kostnader för pris/barn.

I remissförslaget framgår att planen ska omfatta samtliga medarbetare och förtroendevalda i kommunen samt de verksamheter som upphandlas. Den föreslagna Mat- och måltidsplanen bedöms i allra högsta grad beröra samtliga barn och elever, medarbetarnas interna verksamhet (möten, konferenser mm) samt nämndens förtroendevalda (möten, representation mm).

Barn- och skolförvaltningen yttrande

Barn- och skolförvaltningens samlade bedömning är att mat- och måltidsplanen är ett tydligt och lättöverskådligt styrdokument med en ännu tydligare koppling till Policy för hållbar utveckling och dess underliggande program. Avsnitten är tydligt indelade efter Livsmedelsverkets måltidsmodell med de *sex områden* som tillsammans bildar en helhet för måltiden och måltidsupplevelsen: *god, integrerad, trivsam, miljösmart, näringsriktig och säker*. Måltidsmodellen är känd inom barn- och skolnämndens verksamheter, vilket också underlättar implementeringen av planen och dess åtgärder.

Generellt om åtgärderna

Barn- och skolförvaltningen är positiv till det ambitiösa förslaget på Mat- och måltidsplan och dess tillhörande åtgärder. Kopplingen till de respektive delmålen i *Program för social hållbarhet* och *LundaEko* åskådliggörs på ett tydligt sätt.

Då barn- och skolnämnden omfattas av 26 av 27 föreslagna åtgärder medför detta att det sammantagna antalet åtgärder som årligen ska följas upp inom ramen för hållbarhetsredovisningen uppgår till ett 60-tal för barn- och skolnämndens räkning.

I planen saknas huvudansvarig nämnd för respektive åtgärd vilket finns i vissa planer i hållbarhetsarbetet. För enhetlighet och för att underlätta samordning är markering av huvudansvarig nämnd

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

önskvärt. Därutöver är mätbarheten i en del åtgärder i dagsläget oklara.

Arbetsformen med en så stor mängd åtgärder av varierad karaktär och konkretisering gör hållbarhetsstyrningen tungrodd. För att på ett effektivt sätt få genomslag och nå målen i hållbarhetsprogrammen ser förvaltningen möjligheter med att hållbarhetsarbetet som helhet i ökad utsträckning integreras i kommunens övergripande styrmodell och med horisontell styrning på motsvarande sätt som för kommunfullmäktiges fokusområden.

Förslagsvis bör åtgärdernas numreras för att underlätta för läsaren att orientera sig i dokumentet samt att referera till respektive åtgärd.

Nedan följer eventuella kommentarer till respektive åtgärd som är riktade till barn- och skolnämnden:

3.1 Åtgärder och ansvar

Åtgärd som föreslås	Ansvarig	Kommentar
Utveckla forum för mat- och måltidsfrågor. Forumet säkerställer en kontinuerlig dialog och samverkan med serviceförvaltningen i rollen som utförare och/eller rollen som kommungemensamt stöd i kvalitets-, hållbarhets- och utvecklingsarbete avseende mat- och måltidsfrågor.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	(Kommentar till åtgärden formuleras nedan för att spara utrymme i tjänsteskrivelsen)

Kommentar: Det har länge funnits ett stort behov av att utveckla ett kommungemensamt forum för mat och måltider som ska syfta till att tydliggöra nämndernas roll som beställare och stärka verksamheternas arbete med mat och måltider samt skapa likvärdighet inom kommunens olika verksamheter. Barn- och skolförvaltningen anser att ovan åtgärd, av mer övergripande karaktär, är en av de viktigaste åtgärderna i planen att beakta och få till stånd i syfte att stärka verksamheternas arbete med mat och måltider. I nuläget anges samtliga berörda nämnder och styrelser som ansvariga för att utveckla forumet. Med anledning av det blir det ottydligt vem/vilka som ska initiera, samordna och leda forumet. För enhetlighet och för att underlätta samordning är markering av

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

huvudansvarig nämnd, tex servicenämnden, önskvärt för att på sikt säkerställa förbättring och utveckling. Dialogens form och frekvens bör avgöras av omfattningen av måltidsverksamheten i respektive nämnd. Vidare bör samarbetet mellan beställar- och utförarrollen mellan beställande nämnd och utförande nämnd beaktas vad gäller genomförandet av åtgärderna. Planens struktur bör vara konsekvent gällande när servicenämnden (utförande nämnd) har en given roll som medansvarig, vilket framförs i yttrandets kommentarer.

3.2 Mat och måltider i Lunds kommun är goda

Åtgärd som föreslås	Ansvarig	Kommentar
Öka andelen elever som äter i skolornas restauranger.	Barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden	Barn- och skolförvaltningen anser att åtgärden är relevant och av stor betydelse för att eleverna ska orka med skoldagen och ges bättre förutsättningar att lära. Den kräver dock en nära samverkan med Servicenämnden. Barn- och skolförvaltningen föreslår att servicenämnden som utförare bör läggas till som medansvarig för åtgärden.
Säkerställa att nöjdheten hos matgästerna kontinuerligt har en positiv utvecklingstrend	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	För grundskolornas kök samt förskolorna med mottagningskök är ett nära samarbete mellan servicenämnden (som utförare) och barn- och skolnämnden (som beställare) en förutsättning för att

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

		<p>måltidssituationen ska bli så bra som möjligt för varje barn och elev.</p> <p>Barn- och skolförvaltningen föreslår att servicenämnden som utförare bör läggas till som medansvarig för åtgärden.</p>
--	--	---

3.3 Mat och måltider i Lunds kommun är integrerade

Åtgärd som föreslås	Ansvarig	Kommentar
Säkerställa att matgästen ges möjlighet att vara med och påverka måltiden/utbudet. En förutsättning är att matgästen ges tillgänglig och anpassad information om möjlighet att påverka måltiden/utbudet.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	<p>Barn- och skolförvaltningen är positiv till att servicenämnden står som medansvarig i och med att samverkan är centralt för genomförandet av åtgärden.</p> <p>Åtgärder som handlar om tillgänglig information kan förslagsvis slås samman till en övergripande alt. ses i ljuset av mål 1.2 i program för social hållbarhet. (se också åtgärd under avsnitt Näringsriktig)</p>
På pilotskolor införa schemalagd	Barn- och skolnämnden	En grundskola inom barn- och skolförvaltningens regi är i

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

skollunch som är skild från rasten.		uppstartsfasen med att införa schemalagd lunch.
Utveckla och implementera rutiner för pedagogiska måltider inom verksamheterna.	Barn- och skolnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Förslagsvis komplettera med en fotnot som definierar "pedagogisk måltid". Åtgärden behöver inte innebära några ekonomiska konsekvenser på övergripande nivå men om ambitionen är att få fler lärare att äta tillsammans med barnen/eleverna för att främja lugn måltidsmiljö som medför att fler lärare ska äta en kostnadsfri pedagogisk måltid, kommer kostnaderna att öka för enheterna.
Utveckla samverkan mellan och förskola, skola, fritidsverksamhet och måltidsverksamhet med utgångspunkt i läroplanerna.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, servicenämnden, utbildningsnämnden	Barn- och skolförvaltningen ser positivt på en utvecklad samverkan. Åtgärden kräver dock en relativt omfattande överbyggnad inom barn- och skolförvaltningen för att kunna säkerställa rollen som beställarorganisation samt för att kunna organisera och samordna en kvalitativ uppföljning av

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

		måltidsverksamheten för nämndens samtliga enheter.
--	--	--

3.4 Mat och måltider i Lunds kommun är trivsamma

Åtgärd som föreslås	Ansvarig	Kommentar
Säkerställa att måltider serveras i trivsamma miljöer genom att utveckla och implementera en checklista för hur trivsamma måltidsmiljöer säkerställs inom verksamheten.	Barn- och skolnämnden, kultur-och fritidsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Eventuellt behov av checklistor i verksamheten bör vara en bedömning av verksamhetens rektor och medarbetare och bör därför inte vara en åtgärd i en kommunövergripande plan. Barn- och skolförvaltningen föreslår därmed att åtgärden tas bort i planen.
Säkerställa att matgästen ges tillräckligt med tid för att äta sin mat.	Barn- och skolnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Åtgärden kräver att måltiden organiseras så att tillräckligt med tid ges för att äta i lugn och ro och att måltiderna fördelas jämnt över dagen, en till stor del schematisk åtgärd för enheterna. Om åtgärden ska tillgodoses till fullo kan det innebära att eventuella resurser behöver tillföras i form av möbelinköp eller liknande. Denna åtgärd i kombination med åtgärden om "pedagogisk måltid" kan

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

		också medföra ökade personella kostnader.
Säkerställa att matgästen ges möjlighet att vara med och påverka måltidsmiljön.	Barn- och skolnämnden, kultur och fritidsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Åtgärden är för barn- och skolförvaltningen en självklarhet, i synnerhet för att skapa delaktighet. Om åtgärden bedöms nödvändig kan den slås ihop med åtgärden om att säkerställa att matgästen ges möjlighet att vara med och påverka måltiden/utbudet (<i>Integrerad åtgärd 1</i>).
Säkerställa att alla barn och elever kan äta lunch i minst 20 minuter.	Barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden	Åtgärden kan förslagsvis kombineras med ovan åtgärd <i>"..tillräckligt tid för att äta sin mat"</i> . Åtgärden om 20 min förekommer i Livsmedelsverkets nationella riktlinjer och är välkänd inom barn- och skolnämndens verksamhet. Barn- och skolförvaltningen föreslår att denna åtgärd stryks till förmån för den bredare åtgärdsformuleringen ovan.
Säkerställa att det finns goda förutsättningar samt att rätt kompetens konsulteras för en trivsam måltidsmiljö vid planering av	Samtliga nämnder och styrelser.	Servicekommittén bör få ett huvudansvar att till exempel aktualisera frågan i om- och nybyggnadsprojekt.

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

om- och nybyggnationer.		
----------------------------	--	--

3.5 Mat och måltider i Lunds kommun är miljösmarta

Åtgärd som föreslås	Ansvarig	Kommentar
<p>Nationella livsmedelsstrategin ska vara ledande och samtliga livsmedel ska ha minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan, därför säkerställer vi att prioriteringsordningen vid livsmedelsinköp är:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Svenskt ekologiskt 2. Svenskt 3. Importerat ekologiskt. <p>Dessutom säkerställs att etiskt certifierade livsmedel, som vid odling främjar socialt ansvar, bidrar till rättvisa handelsvillkor och att de ekonomiska förutsättningarna för odlarna förbättras, väljs där sådana produkter finns.</p>	<p>Samtliga nämnder och styrelser.</p>	<p>Barn- och skolförvaltningen välkomnar en tydlig prioriteringsordning som underlättar verksamhetens livsmedelsinköp. Förvaltningen föreslår dock att åtgärden kortas ned då upprepning av hållbarhetsprogrammets målformulering inte är nödvändig. Förvaltningen förslår att åtgärden formuleras enligt följande:</p> <p><i>Säkerställa att prioriteringsordningen vid livsmedelsinköp är:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Svenskt ekologiskt 2. Svenskt 3. Importerat ekologiskt. <p><i>samt säkerställa att etiskt certifierade livsmedel väljs där sådana finns. (Inkludera ev. definition som fotnot vid behov)</i></p>

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

Säkerställa att den fisk som serveras i verksamheten är grönlistad alternativt kommer från hållbara bestånd.	Samtliga nämnder och styrelser	Åtgärden förutsätter att det finns upphandlings- och inköpssystem som stödjer detta.
Säkerställa att matsvinn förebyggs i verksamheten vid planering, tillagning och servering	Samtliga nämnder och styrelser	Åtgärden ska vara en konkretisering av LundaEko 1.3,1.4, 1,7. I delmålen framgår bland annat att konsumtionsbaserade utsläpp ska minska, mängden matsvinn ska årligen minska och att mängden verksamhetsavfall ska minska markant. Barn- och skolförvaltningen anser att åtgärden bedöms överflödigt eller behöver konkretiseras.
Säkerställa att verksamheten har processer och rutiner för mätning, uppföljning och åtgärder för att årligen minska matsvinn i alla kök.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Rektorerna i förskolan bedömer att det blir mindre matsvinn vid tillagningskök jämfört med mottagningskök. Åtgärden förutsätter ett nära samarbete med utförarnämnd och beställarnämnd.
Vid beställning och servering av mat vid representation och interna möten föregår medarbetare och förtroendevalda	Samtliga nämnder och styrelser	Kommunens förtroendevalda och anställda bör föregå med gott exempel genom att verka för vegetarisk norm.

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

med gott exempel genom att minimera matsvinn samt göra ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbara val.		
Säkerställa hållbara måltider genom att främja konsumtionen av frukt, grönsaker och andra vegetabilier.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, vård och omsorgsnämnden	

3.6 Mat och måltider i Lunds kommun är näringsriktiga

Åtgärd som föreslås	Ansvarig	Kommentar
Säkerställa att cafeterior som vänder sig till barn och unga ska ha ett brett utbud av hälsosamma alternativ	Barn- och skolnämnden, kultur och fritidsnämnden, utbildningsnämnden	Barn- och skolförvaltningen föreslår att åtgärd 1 och 2 i denna tabell slås samman till en åtgärd.
Säkerställa att läsk och godis ej serveras i grundskolornas cafeterior.	Barn- och skolnämnden	Barn- och skolförvaltningen föreslår att åtgärdens tas bort för att beakta elevernas synpunkt om att det blir kontraproduktivt med förbud under punkt 6 längre i tjänsteskrivelsen.
Säkerställa att brukare och matgäster erbjuds tillgänglig och anpassad information om att göra hållbara	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden,	Åtgärder som handlar om tillgänglig information kan förslagsvis slås samman till en övergripande alt. ses i ljuset av mål 1.2 i

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

och hälsosamma val.	vård- och omsorgsnämnden	program för social hållbarhet. (se också åtgärd under avsnitt Integrerad)
Säkerställa att näringsriktig mat serveras.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Att kunna säkerställa denna åtgärd och för att bidra till målsättningen om likvärdiga måltider inom kommunens verksamheter efterfrågas ett samlat grepp inom organisationen kring kompetensutveckling för måltidspersonalen, i synnerhet för förskolans verksamhet.
Säkerställa att de som tillagar maten har tillräcklig kunskap om målgruppens näringsbehov och preferenser	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Se ovan kommentar.

3.7 Mat och måltider i Lund är säkra

Åtgärd som föreslås	Ansvarig	Kommentar
Säkerställa att alla som arbetar med mat och måltider i Lunds kommun har rätt kompetens.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	För en del av kompetenskraven finns det lagkrav (tex avseende livsmedelssäkerhet/hygienaspekter) och som omfattas av egenkontroll. Den andra delen kan handla om

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

		nutrition/dietistområdet. För att undvika dubbel styrning bör det säkerställas att åtgärden inte omfattas av egenkontroll enligt miljöbalken.
Säkerställa att personal som arbetar med mat och måltider har adekvat hygienutbildning och kunskap om säker livsmedelshantering.	Barn- och skolnämnden, Habostyrelsen, servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden	För att undvika dubbel styrning bör det säkerställas att åtgärden inte omfattas av egenkontroll enligt miljöbalken.
Säkerställa att kommunen tillhandahåller säker specialkost vid medicinska behov.	Barn- och skolnämnden, servicenämnden, utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden	Rutinerna för de olika typerna av specialkost (allergi, etnisk/religiös och vegetarisk) har bedömts vara lokalt utformade enligt tidigare utredningar.

Övriga förslag till tillägg/ändringar till den löpande texten i planen:

Tilläggsförslag sid 3 (rosa ruta): meningen om att "den nationella livsmedelsstrategin ska vara vägledande" bör kompletteras med en fotnot med kort beskrivande information och en länk till dokumentet, eller liknande.

Tilläggsförslag sid 5 i den löpande texten (3.3 integrerade): att begreppet måltidspedagogik omnämns vars syfte är att integrera mat och måltid i den pedagogiska verksamheten.

Ändring sid 9 i löpande text (3.6 näringsriktiga): ändra från "Livsmedelsverkets nationella riktlinjer och rekommendationer för förskola, skola (..)" till "Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i förskola/skola..(...)"

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

Synpunkter från målgrupper i förskolan och grundskolan

Då remissen omfattade att inhämta synpunkter från respektive målgrupp så har särskild beredning genomförts. För att synliggöra ungdomars åsikter vill förvaltningen ge utrymme i sitt yttrande för ungas perspektiv. Dialog har följaktligen förts med två rektorer från förskolans verksamhet samt sex elever från årskurserna 6 och 9 på Nyvångsskolan.

En del av de synpunkterna kopplat till åtgärderna som framfördes av förskolans rektorer har vävts in i de kommentarer som yttrandet lyfter. I övrigt ansågs planen vara lättöverskådlig med en tydlig koppling till den egna verksamhetens olika roller.

Dialogen med eleverna tog sin utgångspunkt i frågorna nedan som tagits fram i samarbete med ungdomsombuden på kultur- och fritidsförvaltningen:

- 1. Det finns nu ett förslag om att "det inte ska säljas läsk och godis i grundskolans cafeterior". Tycker du att kommunen ska styra vad som säljs i cafeterian för att jobba för god hälsa och vad ska i så fall inte säljas?*
- 2. Hur påverkar priserna i cafeterian vad du och andra elever köper?*
- 3. Vilken tycker du är den största utmaningen för Lunds kommuns skolmat? Vad tror du är lösningen? Vad behövs för att fler ska äta lunch i skolan?*
- 4. Många elever skippar frukost. Hur tror du att det påverkar skoldagen? Vad behövs för att få fler att äta frukost?*
- 5. Hur tycker du att Lunds kommun ska jobba för mer klimatsmart mat? Vad är viktigast?*
- 6. Vad tycker du i övrigt är viktigt när det gäller kommunens mat och fika?*

Mat- och måltidsfrågor engagerar de unga. De unga som tillfrågats är positiva till åtgärder där de föreslås få vara med och påverka. De barn- och elevdemokratiska aspekterna lyftes flera gånger under dialogen kopplat till måltiderna i sig, utbudet och måltidsmiljön. För att orka med skoldagen och få den energin de behöver lyftes särskilt vikten av att bli mätt och att maten ska vara god. För de elever som har tillgång till skolkafeterierna möjliggörs också tillgången till något "matigt" och billigt om skolmaten uteblir, vilket gör skolkafeterierna särskilt betydelsefulla för de elever som inte äter skollunchen av olika anledningar. Eleverna efterfrågade ett system för att kunna lämna omedelbar feedback på matens kvalitet för att kunna påverka utbudet.

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

Skolans matråd nämndes som ett betydelsefullt forum men att elevernas röster tycktes "ohörda" i en del frågor, framför allt gällande måltidsmiljön. Vikten av ett bra flöde mellan årskursernas lunchtider lyftes särskilt. Eleverna i årskurs 9 underströk en viss stressfaktor kopplat till själva lunchtiden, då de oftast behöver ge upp sin plats till förmån för de yngre eleverna när tiderna krockade.

Vidare menar eleverna på att upphöra med försäljning av godis och läsk, som två av åtgärderna syftar till, tros inte ge någon långvarig effekt om det inte följs upp systematiskt på individnivå. Dessutom finns alltid möjligheten att köpa andra önskvärda livsmedel i matbutiken som finns i skolans närområde. Alternativet kan vara att erbjuda fler hälsosammare alternativ till förmånligt pris, något som eleverna anser skulle ge bättre förutsättningar för fler elever att göra mer hälsosamma val.

Eleverna gjorde slutligen medskicket att matsvinnet samt att valen av svenskt närodlat och ekologiskt bör prioriteras för att minska klimatpåverkan.

Beredning

Ärendet är berett internt inom barn- och skolförvaltningen av verksamhetscontroller, utbildningschef förskola, verksamhetschef HSL, samt miljösamordnare. Dialog har också förts med handläggare på kultur- och fritidsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och serviceförvaltningen. Då remissen omfattade att inhämta synpunkter från respektive målgrupp så har särskild beredning genomförts med elever inom grundskolan samt två rektorer inom förskolan.

Förvaltningen har tagit del av sammanställningar av barn och ungas synpunkter som genomförts av kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Barnets bästa

Ärendet berör barn. Måltider i förskola och skola ger alla barn, oavsett bakgrund, möjlighet till bra matvanor. Enligt Handlingsplan för barnets bästa ska en barnkonsekvensanalys inte göras när nämnden svarar på remisser från andra nämnder eller myndigheter. På flertalet ställen i Mat- och måltidsplanen lyfts vikten av dialog och samverkan. För att barnen ska få möjligheten att uttrycka sina åsikter och tankar, göra egna val, fatta egna beslut och få sina röster hörda bör barn och elever vara en aktör att aktivt samverka med. Från barnens perspektiv sett är undervisningen och maten ihopkopplade, oavsett skolform. Barnen ser inga organisatoriska gränser mellan nämnder och liknande, något som bör vara inspirerande för det fortsatta utvecklingsarbetet för kommunens måltidsverksamhet som helhet.

2022-05-12

Diarienummer

BSN 2022/1539

Ekonomiska konsekvenser

I underlaget från kommunkontoret anges det att förslaget inte innebär några ekonomiska konsekvenser. Då revideringen inte medför några större skillnader jämfört med tidigare policy innebär att revideringen inte ger några väsentliga ekonomiska konsekvenser. Barn- och skolförvaltningen bedömer dock att det kan uppstå ökade kostnader i nämndens verksamheter för bland annat utökad samordning, utifrån att det är strukturer med tillhörande ansvarsfördelning som behöver byggas upp inom organisationen avseende måltidsverksamheten.

Vidare vill barn- och skolförvaltningen lyfta att utbildningsinsatser och kompetensutveckling till politiker, tjänstepersoner och medarbetare inom området är nödvändig och medför ekonomiska kostnader. Därutöver kan det tillkomma kostnader för att organisera för ökad delaktighet för barn och unga.

Åtgärd avseende pedagogisk måltid behöver inte innebära några ekonomiska konsekvenser på övergripande nivå men om ambitionen är att få fler lärare att äta tillsammans med barnen/eleverna för att främja lugn måltidsmiljö som medför att fler lärare ska äta en kostnadsfri pedagogisk måltid, kommer kostnaderna att öka för enheterna.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Linda Abrahamsson
Kvalitet- och myndighetschef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen

För kännedom:

-